

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3364/2025
27.11.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић, Јасмине Симовић, Весне Субић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., Општина ..., чији су пуномоћници Миодраг Јанковић и Игњат Спасић адвокати из ..., против тужене Републике Србије - Министарства унутрашњих послова – Дирекција полиције – Координациона управа за Аутономну покрајину Косово и Метохија – Полицијска управа Косовска Митровица, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради исплате доприноса, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 841/25 од 09.05.2025. године, у седници одржаној дана 27.11.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 841/25 од 09.05.2025. године.

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија тужене и **ПРЕИНАЧУЈУ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 841/25 од 09.05.2025. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 817/24 од 23.12.2024. године, тако што се **одбија** тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужена обавезе на уплату доприноса за обавезно пензијско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање на зараду у износу од 40.531,98 динара за октобар 2017. године, у износу од по 36.478,70 динара за сваки месец у периоду од новембра 2017. године до новембра 2018. године, у износу од по 39.671,87 динара за сваки месец у периоду од децембра 2018. године до јануара 2020. године, у износу од по 43.340,44 динара за сваки месец у периоду од фебруара 2020. године до новембра 2020. године и у износу од по 45.507,46 динара за децембар 2020. године и јануар 2021. године, по стопама које буду важиле на дан исплате зараде, као и да тужиоцу надокнади трошкове поступка у износу од 128.000,00 динара са затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

У преосталом делу ревизија тужене, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 841/25 од 09.05.2025. године, **ОДБИЈА СЕ** као неоснована.

Свака странка сноси своје трошкове целокупног поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 817/24 од 23.12.2024. године обавезана је тужена да за тужиоца уплати Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање доприносе по основу пензијског и инвалидског осигурања на износе зараде досуђене правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П1 2733/20 од 23.03.2023. године, за период од 01.10.2017. године до 30.06.2021. године, по стопама које су важиле на дан исплате неисплаћене зараде по означеној пресуди, као и да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 128.000,00 динара са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршност до исплате

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 841/25 од 09.05.2025. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 817/24 од 23.12.2024. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је, због погрешне примене материјалног права, благовремено изјавила ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија).

Тужилац је поднео одговор на ревизију тужене.

По оцени Врховног суда, о посебној ревизији тужене у овом спору потребно је одлучивати ради новог тумачења права по питању застарелости доприноса за обавезно социјално осигурање и начина рачунања рока застарелости, због чега је на основу члана 404. ЗПП одлучено као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија тужене основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном и извршном пресудом Првог основног суда у Београду П1 2733/20 од 23.03.2023. године обавезана је тужена да исплати тужиоцу неплаћену зараду у периоду од октобра 2017. године до јуна 2021. године, у одређеним месечним новчаним износима.

Тужбом поднетом 29.02.2024. године тражено је да се тужена обавезе да изврши уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање на новчане износе неисплаћене плате, досуђене наведеном правноснажном пресудом. Тужена је истакла приговор застарелости тужиочевог потраживања.

Првостепени суд је применом члана 2. и 3. Закона о доприносима за социјално осигурање, члана 154. став 1. и члана 172. став 1. Закона о облигационим односима и члана 164. Закона о раду усвојио тужбени захтев. По становишту тог суда, тужена није уплатила доприносе за пензијско и инвалидско осигурање тужиоца на износе његове плате досуђене правноснажном пресудом, а тужиочево потраживање није застарело јер доприноси спадају у групу потраживања која не подлежу застарелости.

Другостепени суд је одбио жалбу тужене и потврдио првостепену пресуду. И по становишту тог суда, иако доприноси за обавезно социјално осигурање представљају саставни део зараде у смислу члана 105. став 2. Закона о раду, они не застаревају у року прописаном чланом 196. тог Закона. Доприноси за обавезно социјално осигурање су јавни приход, под контролом и на располагању организација за обавезно социјално осигурање, и не исплаћују се запосленом већ фондовима у циљу обезбеђења средстава за функционисање обавезног социјалног осигурања. Запослени није дужан да врши проверу да ли је послодавац испунио ову своју законску обавезу, због чега у односу на њега не може ни почети да тече застарелост тог потраживања. Иако је однос запосленог и послодавца по својој природи грађанскоправни – облигациони однос, основ тужиоачевог потраживања у овом спору није накнада штете, већ законом успостављена обавеза послодавца, због чега се не може применити правило о застарелости, јер би се тако довело у питање остварење права осигураника гарантовано Уставом.

По налажењу Врховног суда, основани су наводи ревидента да је истакнути приговор застарелости оцењен погрешном применом материјалног права.

Доприноси који се плаћају из зараде, у смислу члана 105. став 2. Закона о раду, које је послодавац дужан да обрачуна и уплати у своје име, а у корист запосленог, саставни су део зараде и представљају потраживање запосленог из радног односа који је по својој природи грађанскоправни, облигациони однос. Зато се на спорни однос странака у погледу застарелости потраживања доприноси за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, као саставног дела тужиоачеве зараде за период од октобра 2017. године до јуна 2021. године, досуђене извршном пресудом П1 2733/20 од 23.03.2023. године, примењује одредба члана 196. Закона о раду у вези са члановима 360, 361. и 362. Закона о облигационим односима. На тај правни однос не може се применити одредба члана 114е Закона о пореском поступку и пореској администрацији, којом је прописано да се одредбе тог Закона о застарелости права на утврђење и наплату не примењују на доприносе за пензијско и инвалидско осигурање и доприносе за обавезно здравствено осигурање, јер се у конкретном случају не ради о пореском поступку и односу између Пореске управе и пореског обвезника.

Одредбом члана 196. Закона о раду, прописано је да сва новчана потраживања из радног односа застаревају у року од 3 година од дана настанка обавезе. За потраживање из радног односа застарелост почиње да тече првог дана после дана када је запослени могао да захтева њено испуњење, што је у складу са чланом 361. став 1. Закона о облигационим односима. Према одредби члана 4. став 2. Закона о платама државних службеника и намештеника, плате се исплаћују у текућем месецу за претходни месец. Рок застарелости, сагласно члану 362. Закона о облигационим односима, наступа кад истекне последњи дан законом одређеног времена. Одредбом члана 360. став 1. и 2. Закона о облигационим односима прописано је да застарелошћу престаје право захтевати испуњење обавезе и да застарелост наступа када протекне законом одређено време у коме је поверилац могао захтевати испуњење обавезе. Према ставу 3. те одредбе, суд се не може обазирати на застарелост ако се дужник није на њу позвао.

Следствено изложеном, обавеза тужене да у своје име и за рачун тужиоца уплати доприносе за обавезно здравствено осигурање настала је истовремено са обавезом да тужиоцу исплати плату за сваки месец у периоду од октобра 2017. године

до јуна 2021. године. Испуњење обавезе тужене на уплату доприноса тужилац је могао захтевати првог дана после дана када је могао захтевати испуњење обавезе тужене на исплату плате. Тужилац у парници коју је покренуо ради њене исплате за означени временски период, окончане правноснажном пресудом П1 2733/20 од 23.03.2023. године, пропустио је да тражи и уплату доприноса за здравствено осигурање на тражене и досуђене износе неплаћене плате. Зато је до подношења ове тужбе протекао рок од три године из члана 196. Закона о раду и услед наступања застарелости престало право тужиоца да захтева од тужене испуњење обавезе уплате доприноса за обавезно здравствено осигурање на основицу – износ плате досуђен за период од октобра 2017. године до јануара 2021. године.

Међутим, рок застарелости прописан чланом 196. Закона о раду није протекао у погледу захтева за уплату доприноса из зараде остварене у периоду од фебруара до јуна 2021. године, чија исплата је доспевала до 15-ог дана у следећем месецу.

Из тих разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у другом, а на основу члана 414. став 1. тог Закона као у трећем ставу изреке.

Одлука о трошковима целокупног поступка, садржана у четвртном ставу изреке, донета је применом члана 165. став 2. у вези члана 153. став 2. ЗПП.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић